

Col·lecció la Talaia Clàssics, 7
Botànica màgica

Edicions Sidillà SL

La Bisbal d'Empordà 17100

info@edicionssidilla.cat

www.edicionssidilla.cat

© del text: Joan A. Oriol Dauder

© Il·lustracions: Mireia Espuñes Capdevila

© Curador: Joan Oriol i Giralt

© d'aquesta edició: Edicions Sidillà

Disseny: J. Pujadó

Correcció: Xavier Cortadellas

Primera edició: gener 2024

Edicions Sidillà és soci protector d'Amics de la Bressola

Aquest llibre s'ha imprès a la Impremta Pagès, d'Anglès

ISBN: 978-84-127308-7-6

Dipòsit legal: Gi 1669-2023

Tots els drets reservats. Si voleu fotocopiar parcialment aquest llibre, feu-ho legalment contactant amb CEDRO:

932720445 o cedrocat@cedro.org

JOAN A. ORIOL DAUDER

Botànica màgica

Il·lustracions de Mireia Espuñes Capdevila

Edició a cura de Joan Oriol i Giralt

edicions
Sidillà

La Bisbal d'Empordà, 2024

Nota preliminar

La *Botànica màgica* va ser el primer llibre que va publicar el meu pare, el 1994, després d'anys d'haver guardat les seves obres en un calaix. Aquella edició —amb diverses errates, una tipografia caòtica i una bibliografia desmanegada— no es va tornar a imprimir.

En els anys posteriors, el meu pare va modificar l'obra en més d'una ocasió. Hi va fer canvis d'estil i tipogràfics, però també de contingut, com ara l'eliminació de notes i citacions o bé alguns afegits i supressions en les entrades del *Diccionari* final del llibre. Alhora, la consulta de noves obres o edicions, com per exemple la versió original francesa del *Diccionari infernal* de Collin de Plancy, li va permetre esmenar els múltiples errors que contenia l'edició en castellà que havia consultat inicialment.

Per a aquesta segona edició de la *Botànica màgica*, hem partit de la darrera versió del llibre i n'hem regularitzat la tipografia (cursives, negretes, cometes, etc.). També hem fet una correcció ortotipogràfica del text i hem revisat les notes i la bibliografia.

Per acabar, vull agrair a Edicions Sidillà l'interès que ha tingut per recuperar aquesta obra, trenta anys després, i donar-li una segona vida.

J. O. G
Juny de 2023

Botànica màgica
(NEXUS RERUM)

«*Vittae dictae sunt, quod vinciant*»

(Isidor de Sevilla, *Etimologies* XIX, 30, 4)

Taula

4	Nota preliminar
8	Dedicatòria
9	Citacions
11	Introducció
15	Exercici per a botànics
25	Les plantes fantàstiques
37	La teoria del signe
53	La triaga
61	L'ungüent de bruixes
79	Les herbes de Sant Joan
91	Diccionari de botànica màgica i oculta
191	Notes
195	Bibliografia

A la meva estimada família.

*In memoriam Montserrat Lleal i Giralt,
arrabassada per Zeus en forma d'àguila mentre
jugava entre les flors d'una muntanya, talment com Talia.*

L'invisible per als homes és el visible per als déus.

Des de fa segles es parla dels mites grecs com si fossin
quelcom que cal retrobar. En realitat són les faules les
que esperen poder-nos despertar i mostrar-se'ns com
un arbre davant l'ull que s'obre de bell nou.

ROBERTO CALASSO,
Les noces de Cadmos i Harmonia

Se sentí una música feble, encantada, com una delicada
reminiscència de l'ànima de les plantes.

JOAN PERUCHO, *Les històries naturals*

Introducció

Introducció

Quan Roberto Calasso, a *Les noces de Cadmos i Harmonia*, parla de les vetes de llana dels grecs (cintes que voleiaven, gairebé sempre blanques o vermelles, nuades al voltant del cap, dels braços, d'un ram, d'una proa, d'una estàtua, d'una destal, d'una pedra, d'un trespeus... i que assenyalaven l'honor, la mort, la victòria, el sacrifici, les noces, la súplica, la iniciació, la possessió, la purificació, el dol...), afirma que aquelles vetes o cintes eren un excedent, un rastre fluctuant que s'afegia a un ésser o a una cosa, que alhora constituïen un lligam que estrenyia aquell ésser o aquella cosa. Isidor de Sevilla, a les *Etimologies* (XIX, 30, 4), fa referència també a aquest lligam quan diu que «les vetes són anomenades així perquè vinculen».

Vetes, cintes alades i vanes, eren —afegeix Calasso— els filaments nerviosos del *nexus rerum*, de la connexió de tot amb tot que dona sentit a la vida. Tan sols en comptades ocasions les vetes es torcen i s'entortolliguen al voltant nostre fins que llur extrem lliure es nua amb un altre extrem, també lliure. Aleshores, som assetjats suaument per aquestes vetes, que formen un cercle. I això —conclou Calasso— és la corona, la perfecció.

No demanem pas tant. Només hem intentat d'aplegar, en uns pocs capítols, algunes connexions entre les coses que es refereixen a les plantes, amb la intenció d'aconseguir un tot harmònic al seu voltant. És, si se'ns permet de dir, una altra unió de Cadmos (que representa la propagació de l'alfabet, com el «Diccionari de botànica màgica i oculta» del final del llibre) amb Harmonia, un *nexus rerum*, una sintonització d'allò que s'ha vingut a anomenar «consciència còsmica» i que potser només són uns follets semblants a un núvol lluminós i sense forma que, amb llurs línies daurades, suren i canvien constantment.

J.A.O.D

Octubre de 1994.

Revisat l'abril de 2002 i el maig de 2006.